

Motion till riksdagen 2010/11:Kr332

av Lars Ohly m.fl. (V)

Kulturpolitik

1 Innehållsförteckning

3	Kultur är demokrati och välfärd	2
4	Kulturlag	3
5	Barn och ungas rätt till kultur	4
	5.1 Rum för kultur	4
	5.2 Unga Klara	5
	5.3 Kultur i skola och förskola	6
	5.4 Läsandet en väg till förståelse	7
6	Konstnärernas villkor	8
	6.1 Försörjningslös, inte arbetslös	8
	6.2 Pensioner	9
	6.3 Infrastruktur (arrangörer)	10
7	Till slut	10

Fel! Okänt namn på

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att snarast presentera förslag till kulturlag.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Unga Klara ska ges status som en nationell scen för barn- och ungdomsteater.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kommunala barnkulturplaner.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det bör införas en nationell biblioteksplan.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör presentera förslag till åtgärder som skapar fler arbeten för kulturarbetare.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag gällande frilansares möjlighet till försörjning mellan engagemang.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att snarast ta fram en handlingsplan för att stödja de ideella arrangörerna.

3 Kultur är demokrati och välfärd

Att ha tillgång till kultur, både att utöva och konsumera, är en omistlig del av ett utvecklat samhälle. Det gäller i alla delar av livet, från barndom till ålderdom. De konstnärliga uttrycken är inte i första hand en offentlig uppvisning utan en nödvändighet för människan. Musik, rörelse, litteratur, teater och bilder är inte något som vi kan välja bort eller stoppa. Samhället har ett ansvar för att ge alla människor möjlighet att använda konstens och kulturens olika uttryck och samtidigt är det samhällets uppgift att garantera alla människor rätten att ta del av den professionella kulturen. Detta förutsätter också att kulturarbetare och konstnärer ges möjligheter att verka.

Kulturen är och måste vara en obunden kraft i samhället, en förändrande kraft som bidrar till människors medvetande om sig själva och samhället och som aldrig får underkastas ideologier. Kulturen är en avgörande del av demokratin.

I synen på kulturen står ideologierna emot varandra. I den nyliberala ideologin är kulturen en vara som vi kan ha eller mista, en vara som man vill ska lyda under marknadens villkor. För vänstern handlar det om samhällsanalys, befrielse och uppror, allt uttryckt i konstnärliga former som får oss att skratta, gråta och tänka efter. Vänsterpartiet anser att det finns en avgörande skillnad

mellan marknadens varor och tjänster och det som kulturen skapar och erbjuder. Kulturen värnar varje människas unika värde, rätten att vara olika, skilda grupper, religioners och länders särpräglade traditioner och visioner. Kultur utgör i sig en motkraft till ett samhälle präglad av vinstmaximering, eftersom dess egentliga värde inte kan mätas kommersiellt.

Under den gångna mandatperioden har Vänsterpartiet utvecklat sin kulturpolitik i en stor mängd motioner till riksdagen. I denna motion väljer vi att lyfta fram några av de frågor som vi tycker är viktiga i detta sammanhang. Denna motion har inga ambitioner att beskriva en heltäckande kulturpolitik utan enbart några viktiga fokusområden. För en mer heltäckande beskrivning av vår kulturpolitik hänvisas dels till de motioner som vi genom åren lämnat till riksdagen, dels vårt kulturpolitiska program, "Kulturkompassen".

4 Kulturlag

Genom kulturen kan människor tolka och definiera vår tid, historia och visioner framåt. Våra föreställningar präglas av den världsbild som andra förmedlar till oss, men också av vilka möjligheter vi har att själva berätta våra historier. Kultur och kulturyttringar är därför aldrig neutrala. Kampen mellan olika intressen kan bestämma hur den mänskliga kommunikationen och kulturen utvecklas. Det handlar om kontroll över resurser och om tolkningsföreträde. I dag präglas många människors tillgång till kultur av medierna. Dessa bidrar till att forma människors medvetande och kultursyn. Medierna är samtidigt viktiga som förmedlare av en mångfacetterad kultur. Radio och tv når ut i hela landet och många är de som fått djupa och bestående kulturupplevelser via dessa kanaler. Samtidigt är möjligheten att göra sin röst hörd fortfarande en klassfråga. Vi ser att minoritetskulturer inte får tillnärmelsevis samma möjligheter som den etablerade kulturen. Etnisk diskriminering, åldersdiskriminering liksom skilda villkor för kvinnor och män är mer regel än undantag. Samtidigt söker kulturen ständigt nya uttrycksformer. Delvis är dessa hårt styrda av marknadskrafterna, men nya former ger också nya möjligheter till yttrandefrihet. Vill vi slå vakt om den fria konsten måste vi också slå vakt om en oberoende och självständig radio och tv som ett av många redskap för mångfald.

Det finns en brist på kunskap om, ibland rent av ett förakt för, den skapande delen av människan och de estetiska uttrycksmedlen. Detta speglas inte bara i makthavarnas oförmåga och ointresse när det gäller de konstnärliga utövarnas livsvillkor, utan också i nedvärderingen av estetiska ämnen i skolan, kravet på att varje aktivitet i första hand ska vara ekonomiskt lönsam och i synen på kultur som något extravagant i budgeten. Det talas ofta om kulturens betydelse, men i praktiken vill de som har makten inte betala vad det kostar att ha ett rikt, fritt och oberoende kulturliv. Vi ser kulturen i dess mångfald av yttringar som en positiv livgivande kraft som ger människor verktyg att hantera sin egen verklighet.

Fel! Okänt namn på

Samtidigt som kulturyttringarna måste stå fria från politiska bedömningar är stora delar av kulturlivet beroende av samhällets stöd. Därmed har kulturen en viktig plats inom politiken. Samhället måste ha en kulturpolitik fokuserad på medborgarnas deltagande i kulturlivet. Alla ska ha samma rätt att utöva kultur och att ta del av kulturlivet. Kultur ska finnas överallt där människor finns. Inom ramen för olika utgiftsområden beskrivs närmre behoven och användningsområdena för kulturen inom det aktuella området.

Under den senaste tiden har debatten rasat när det gäller frågan om att satsa på kulturen och om kulturen verkligen är en del av välfärdens kärna. Vi anser att kulturen med råge lever upp till att vara en del av välfärden, kanske är det rent av den innersta kärnan. Behovet av kultur är som nämnts ovan grundläggande. Kultur är hälsobefrämjande och dessutom i högsta grad jobb-skapande.

Kulturens roll i samhället och för samhällets utveckling är så fundamental att det är dags att lagfästa samhällets ansvar för kulturen. Vi anser inte bara att Sverige har råd med en offensiv och expansiv kulturpolitik utan också att en sådan politik är nödvändig för välfärden, yttrandefriheten och för demokratin. I Norge har man sedan en tid tillbaka en lag som lagfäster just samhällets ansvar för kulturen. Detta har visat sig vara ett bra sätt att stärka kulturens ställning.

Vi anser att Sverige snarast ska följa Norges exempel när det gäller kultur-lag. Regeringen ska ges i uppdrag att ta fram förslag till en sådan lag. Detta ska ges regeringen till känna.

5 Barns och ungas rätt till kultur

Redan som mycket små tar vi till oss musik, bild och dans, men också litteratur och berättelser. Det är samhällets ansvar att ge alla barn i landet lika goda möjligheter att bygga vidare på den första upptäckar- och skaparglädjen, på lusten att söka kunskap och lära sig nya saker. Att vi dessutom förbundet oss till detta genom att underteckna barnkonventionen gör ju inte åtagandet mindre viktigt. Detta innebär att flickor och pojkar under hela sin uppväxt har tillgång till kulturella verksamheter där de själva är skapande, men också att de får uppleva professionellt utövad kultur inom alla olika genrer. I kontrast till detta står kommersialisering av barnkulturen, könssegregering och exploa-tering av barn i medier och i samhället i stort.

Vänsterpartiet vill vända denna utveckling genom att ge barn och unga förutsättningar att konsumera och skapa kultur på sina egna villkor. För att göra det beskriver vi här nedan några av våra förslag.

5.1 Rum för kultur

En grundförutsättning för att kulturen ska kunna utvecklas är att det ges utrymme för utövande av kultur. Det kan handla om replokaler, skapande verk-

Fel! Okänt namn på

stad, teaterlokaler och mycket annat. Det behövs lokaler både för arrangemang och för eget skapande. Det behövs också utrymme för verksamhet som inte är organiserad. Det finns gott om vittnesmål om ungdomar som hittat ”sin” verksamhet genom att det just givits utrymme för egna idéer.

Den nedläggning av fritidsgårdar som ägt rum under senare årtionden får nu förödande följder. Visst finns det positiva undantag, men som helhet saknas det fysiska mötesplatser som är icke-kommersiella och drogfria och där de unga själva är med och påverkar innehållet. Det måste helt enkelt tillskapas fler mötesplatser där flickor och pojkar ges lika stort utrymme att utvecklas och växa.

Det finns också ett starkt klassperspektiv i denna fråga. Det finns i dag många barn som definieras som fattiga. Dessa barns föräldrar har inte möjlighet att betala dyra kurser och dessa barns föräldrar kan inte heller prioritera resor till kulturinstitutionerna för att erbjuda kulturupplevelser. I Stockholm kan en resa för en familj från förorten till staden kosta 100-tals kronor bara i transportkostnader med tunnelbanan. På landsbygden handlar det istället om långa avstånd och därmed brist på tillgänglighet. Även tonåringar som vill dela upplevelser med barn från andra områden är ofta hänvisade till närområdet. Självklart är det viktigaste uppdraget att få bort fattigdomen, men samtidigt måste vi ge utrymme för kulturupplevelser som inte kostar och som man kan uppleva på nära håll. Därför måste vi satsa på sådana platser både i storstädernas förorter och i mindre orter på landsbygden. Såväl i förorten som på landsbygden måste det ges utrymme både för eget skapande, demokratiutveckling (möteslokaler) och gästspel av professionella kulturaktiviteter.

Det är dock inte tillräckligt att det finns lokaler, dessa måste också vara både ändamålsenliga och tillgängliga. Vi vet att det finns ett enormt behov av att både anpassa lokaler och renovera dessa. Nu finns det ett utmärkt tillfälle till detta som både skulle ge jobb och förbättra förutsättningarna för kulturutövande. Att underhålla kulturlokaler är också ofta både byggnadsminnesvård och ett sätt att hålla kulturarvet levande.

En självklar uppgift för samhället är att även ge konst som av somliga kan uppfattas som obehaglig, stötande eller på annat vis störande utrymme och uppmuntran. Samhället måste ge plats till konst som tar sitt uttryck i form av målningar i tunnlar, väggar och byggnader och på ett organiserat och framsynt sätt främja denna uttrycksform genom att tillhandahålla alternativ, som exempelvis s.k. lagliga väggar. Detta fyller flera funktioner: det ger alla rätt att uttrycka konst offentligt, det ger medborgare konst på allmänna utrymmen, det ger möjlighet till konstuttryck på lagliga platser samtidigt som det minskar den olagliga formen.

Frågan om acceptans av all konst handlar även om vilka som ges rätt att finnas och uttrycka sig på offentliga platser. Det är inte önskvärt med ett samhälle där utrymmet är förbehållet dem med kapital nog att köpa det. Samtidigt är det också en fråga om demokrati att de som bor i ett område också har rätt att präglade det med sina uttryck.

Fel! Okänt namn

5.2 Unga Klara

Det saknas i Sverige i dag en nationalscen med övergripande ansvar för scenkonst för barn och unga. Visserligen arbetar man på många håll med teater för barn, men ingen institution har ansvaret för utvecklingen av och forskningen runt denna form av scenkonst. Många framträdande scenkonstnärer i landet har genom åren utbildats inom ramen för Stockholms stadsteaters verksamhet vid scenen Unga Klara, som nu också haft ett nära samarbete med Dramatiska institutet.

Inom Unga Klara föddes en gång tonårsteatern. Här har barnteatern utvecklats till en konst av internationell klass. I 30 år har Suzanne Osten och hennes medarbetare skapat teater för barn och unga, bedrivit forskning och utvecklingsarbete, utbildat rader av teaterarbetare, som nu jobbar på olika institutioner runt om i landet, och med hårt arbete nått resultat som är uppmärksammade och uppskattade inte bara i Sverige utan över hela världen. Det är positivt att även regeringen nu insett värdet av Unga Klara och att man avsätter 3 miljoner kronor för denna verksamhet. Detta är en början.

Det finns ett nationellt ansvar för barn- och ungdomsteater som kunde tillgodose genom att göra Unga Klara till en sådan nationell scen. Detta ska ges regeringen till känna.

Det är ett stort ansvar att se till att den kunskap som vuxit fram tas till vara inom landet och får fortsätta att utveckla scenkonsten, inte minst för barn och unga. Som det alltid är med verklig konst, för en sådan utveckling också med sig en utveckling av teatern för alla åldrar. Forskning inom barn- och ungdomsteater är ett eftersatt område. Vänsterpartiet har i annat sammanhang avsatt medel till sådan forskning.

5.3 Kultur i skola och förskola

Förskolan och skolan har ett stort ansvar för barnens tillgång till professionell kultur och för att de deltar i skapande verksamheter och utvecklas på jämlika och jämställda villkor. De estetiska ämnens roll i skolan är mycket viktiga för barnens utveckling i fråga om eget skapande, men också för analys och förståelse av omvärlden. Alla barn, från förskola till gymnasium, ska ges tillfälle att själva utöva någon eller några konstarter och självklart också möta professionell kultur inom ramen för sin utbildning.

Ett sätt att utveckla kulturen i förskola och skola kan vara att satsa på s.k. kulturskolor. I kulturskolan möts olika kulturella uttryck som musik, dans och teater. Kulturskolan kan, om den används rätt, vara en viktig del i den reguljära undervisningen och öka kvaliteten i skolans kulturutbud. Kulturskolan är en utveckling av det som många sedan tidigare känner till som kommunala musikskolan. Musikskolans roll i det svenska s.k. musikundret kan inte nog betonas. Det är ett starkt bevis på hur viktigt det är att unga ges eget utrymme och på så vis får prova på olika delar av sin skapande förmåga. Kulturskolan fyller som frivillig skolform en viktig funktion. Fler och fler kommuner inser att den resurs kulturskolor innebär är viktig och bra. Dock är avgifter till kul-

turskolan ett stort problem för många och vi anser därför att det är en viktig fråga att dessa avgifter avskaffas.

Om vi ska nå målet att alla barn och unga ska ha rätt till kultur så behövs det kompetensutveckling och utbildning av lärare, museipedagoger, konstpedagoger, dans- och teaterpedagoger osv. Vänsterpartiet anser att det behövs en stor mängd nya kulturpedagoger inom skolan för att uppfylla kraven på att ge alla barn möjlighet att uppleva och utveckla sina kulturella behov och talanger. Dessutom behövs det forskning kring barn och unga som kulturkonsumenter. Barn och unga måste också ha rätt att själva komma till tals när det gäller deras egen vardag.

För att stärka barns och ungas rätt att utöva och tillägna sig kultur, bör kommunerna åläggas att redovisa en årlig barnkulturplan där det också framgår hur barn och unga kommit till tals när det gäller dessa frågor. Detta ska ges regeringen till känna.

5.4 Läsande en väg till utveckling

Folkbildningen och folkbiblioteken hör till grundpelarna i ett demokratiskt samhälle. Biblioteket garanterar alla i samhället avgiftsfri tillgång till ett allsidigt utbud av texter och kunskapskällor. Att barn och unga har tillgång till bra och inspirerande bibliotek ökar lusten att läsa och upptäcka både sitt närmsta rum och världen utanför. Språk och språkkunskap utvecklas genom att tillgången till böcker är fri. Bokbussar är ett bra komplement till stationära bibliotek där avstånden är långa.

Det finns också många andra viktiga sätt att främja läsande. I många kommuner har samverkan mellan bibliotek, barnavårdscentraler och ibland även bokhandlare lett till att barn fått en bok som gåva. Andra insatser är t.ex. initiativet ”Läs för mig pappa” som började som en samverkan mellan fackföreningar, studieförbund och bibliotek och som nu lever vidare i olika former runt om i landet. Många bibliotek erbjuder ”läspåsar” till förskolor, utbildning av skolpersonal och mycket annat. Dessa verksamheter är mycket viktiga för att utveckla lusten att läsa och ska stödjas i alla former. Arbetsplatsbibliotek kan också vara viktiga för barns läsande eftersom föräldrar är viktiga förebilder för sina barn.

Under senare år har trenden varit att vi fått färre och färre biblioteksfilialer och därmed längre och längre avstånd till biblioteken. I detta sammanhang är det kanske än viktigare att nämna skolbiblioteken som en otroligt viktig del av biblioteksfloran. Tyvärr har även skolbiblioteken fått känna på kalla vindar när det ska sparas i kommunerna. Värst är det i friskolorna där statistik visar att det är mycket få sådana skolor som har tillgång till fullgoda skolbibliotek. Det tål också att sägas att även i de kommunala skolbiblioteken har kvaliteten sjunkit då det finns färre och färre skolbibliotekarier. Vi anser att alla skolor ska ha tillgång till bra skolbibliotek och skolbibliotekarie. Frågan om skolbibliotek behandlas för närvarande inom ramen för förslaget till ny skollag och vi kommer att återkomma till frågan i detta sammanhang.

Fel! Okänt namn på

Bibliotek är så klart inte bara böcker. På både folkbibliotek och skolbibliotek ges i dag stort utrymme för informationssökning i andra medier än tryckta medier. Mer och mer information ges i dag enbart över Internet, varför det är oerhört viktigt att biblioteken kan tillhandahålla även denna service. Det är viktigt att det finns välutbildade bibliotekarier som kan hjälpa olika personer till rätta; dels de som vill använda sig av olika typer av nya medier, dels de som "bara" vill låna en bok och känner sig obekväma med ny teknik. Ny teknik ska vara ett hjälpmedel och en tillgång, inte ett hinder.

Vänsterpartiet vill för alla i samhället säkra tillgången på bibliotek med tillgång till avgiftsfria boklån och bibliotekets övriga service. Vi vill därför att bibliotekslagen ska garantera att människor avgiftsfritt kan tillägna sig olika medier på lika villkor. Den ska också trygga att biblioteken hålls fria från inflytande av marknadskrafterna och kommersiella intressen. Det ska finnas en nationell biblioteksplan för att garantera att alla har tillgång till bibliotek med ett innehåll som är relevant för samtiden. Detta ska ges regeringen till känna.

6 Konstnärernas villkor

Det är dags att samhället tar ansvar för de utövande konstnärerna och deras specifika situation. Än i dag domineras synen på den stora gruppen av arbetande konstnärer av två felaktiga uppfattningar, dels att de trots långa utbildningar och hög kompetens antas kunna utföra sitt arbete mot en mycket låg eller ingen ersättning alls, dels att en konstnärs verksamhet inte skiljer sig från den gängse småföretagarens.

Dessa uppfattningar gör att många konstnärer, vilka liksom alla andra människor arbetar bäst under trygga förhållanden, tvingas leva under ytterst osäkra ekonomiska villkor. De tvingas också in i ett entreprenörskap som kanske inte alls passar för deras verksamhet. Trots att den egna företagarens eller den fast avlönade arbetarens förutsättningar skiljer sig kraftigt från konstnären så antas han eller hon fungera i ett system som är anpassat efter den fasta månadslönen eller småföretagets struktur. Detta leder ofta till att konstnären hamnar utanför de vanliga försäkringssystemen med rätt till a-kassa, pension eller sjukförsäkring.

6.1 Försörjningslös, inte arbetslös

Konstnärens värde i samhället kan inte mätas strikt ekonomiskt. Därför måste samhället acceptera att konstnärens arbete har ett pris som samhället måste betala med en motprestation i form av trygga anställnings- och pensionsvillkor. Det är skillnad på att vara försörjningslös och att vara arbetslös. En konstnär utför mestadels sitt arbete utanför fasta avtal eller regelbundna inkomster och utan att ha någon som helst garanti för att ha ett överskott att leva av. Arbetsområdet innehåller ofta långa och osäkra processer fram till det

färdiga resultatet. Det kan också gå lång tid mellan uppdragen. Många konstnärsgupper är frilansare och passar helt enkelt inte in i det rådande regelverket när det gäller ekonomisk trygghet.

För att ändra systemet eller skapa en större rörlighet för kulturarbetarna krävs insikt om deras arbetssituation. Exempelvis tvingas en bildkonstnär som har a-kassa ge sken av att han eller hon inte målar för att få ut någon ersättning. Samma problematik gäller frilansande skådespelare, dansare eller musiker som, även då de befinner sig mellan kontrakt, måste hålla sin röst, kropp och yrkesskicklighet i form.

Det är ingen tvekan om att samhället behöver sina konstnärer, men konstnärerna måste också kunna lita på samhället. Som kulturnation och samhälle konsumerar vi våra konstnärers verk. Samhället blir rikare på grund av konstnärernas arbete. För detta måste vi givetvis vara beredda att betala gemensamt.

Det är ett modernt samhälles plikt att ta ansvar för alla sina medlemmar och yrkeskategorier, alltså även för konstnärer som inte producerar bästsäljare. Vi måste ge konstnärerna möjlighet att försörja sig hela året, inte bara under de perioder då de är kontraktsanställda. I den kulturpolitiska propositionen finns förslag om att utvidga de s.k. konstnärallianserna. Det är bra men inte tillräckligt och framför allt når det allt för få. Det är ett gigantiskt resurslöseri att inte ta till vara välutbildade och kompetenta kulturutövare. Vänsterpartiet anser att regeringen bör återkomma med förslag som skapar förutsättningar för fler arbetstillfällen. Lär av Norge. Där tas dessa till vara i verksamheten där barn, ungdomar och äldre får möta och vara med och skapa kultur.

Regeringen bör snarast återkomma med förslag till åtgärder som skapar fler arbeten för kulturutövare. Detta ska ges regeringen till känna.

Likaså bör regeringen snarast återkomma med förslag till åtgärder som möjliggör för frilansare att försörja sig även mellan engagemang. Detta ska ges regeringen till känna.

6.2 Pensioner

Frågan om sångares och dansares pensioner är något som Vänsterpartiet drivit i många år. På grund av yrkets natur är det vanligtvis inte möjligt för sångare och dansare att vara yrkesverksamma upp till hög ålder. Kulturutskottet har under den gångna mandatperioden utvärderat de insatser som hittills gjorts. I utvärderingen finns också fler frågor att följa upp.

En sådan fråga är möjligheten till omställning från en karriär som professionell artist till andra yrken såsom pedagog eller liknande. Det är så klart viktigt att de kunskaper och erfarenheter som finns ska komma till nytta. Förslag som lyfts fram är att ge konstnärer möjlighet att använda det intjänade pensionskapitalet för sådan omställning. Samtidigt är det ju så att många konstnärer lever under mycket knappa omständigheter och att använda detta kapital därför vore olämpligt. Vi anser istället att staten måste se till att det fonderas andra pengar för detta ändamål.

Fel! Okänt namn på

Utvärderingen från kulturutskottets uppföljning pekar också på andra förslag för att förstärka konstnärernas villkor i detta sammanhang. Eftersom utskottet i denna fråga var enigt utgår vi ifrån att de förslag som finns där följs upp under det kommande riksdagsåret. Vi kommer att fortsätta följa frågan för att försäkra oss om att den äntligen når sin lösning.

6.3 Infrastruktur (arrangörer)

För att medborgarna ska ges möjlighet att möta konsten gäller det att det finns system för kulturens infrastruktur såsom lokaler, förmedlare, arrangörer och pedagoger. Det måste också finnas en fast ekonomisk grund för att komplettera den mängd korta projekt som präglar kulturområdet. Några av dessa frågor har beskrivits i olika avsnitt ovan.

En avgörande faktor för människors välbefinnande är att kulturen finns i deras vardag. Oavsett om man befinner sig på exempelvis ett äldreboende, i skolan, på arbetsplatsen, inom kriminalvården eller i bostadsområdet, finns det behov av kultur. Mer eller mindre ideella arrangörer och arrangörsföreningar gör ett fantastiskt arbete för att ge utrymme för både små och stora kulturupplevelser. I detta arbete spelar också den lokala kultursekreteraren och den lokala kulturpolitiken en stor roll. I takt med att förutsättningarna förändras måste också denna struktur ses över så att såväl arrangörerna som konstnärerna får möjlighet att göra ett så bra jobb som möjligt. Målet för konstnärerna är så klart att möta sin publik och där måste samhället göra allt i sin makt för att göra detta möjligt på ett så smidigt sätt som möjligt.

De ideella krafterna inom kulturlivet är en ofta osynliggjord kraft även om deras arbete är oundgängligt för att dessa möten ska bli verklighet. Det borde vara en prioriterad fråga för samhället att ta till vara dessa krafter.

En förutsättning för att professionella kulturutövare ska kunna möta sin publik är att alla dessa ideella arrangörer har drägliga villkor att verka under. Regeringen bör därför snarast ta fram en handlingsplan med förslag för hur de ideella arrangörernas ställning ska stärkas för att den professionella kulturen ska få möjlighet att nå ut i hela landet. Detta ska ges regeringen till känna.

Ytterligare en infrastrukturfråga är så klart de digitala vägarna. Internets utveckling innebär både möjligheter att skapa och att sprida kultur. Det är en omvälvande process och vi befinner oss mitt uppe i den. Den har redan fått stor positiv betydelse för kulturlivet och människors tillgång till kultur, genom att kulturen på ett enkelt sätt kan spridas och att delaktigheten från publiken breddas. Samtidigt behöver staten ta ett aktivt kulturpolitiskt ansvar under den omstrukturering som pågår i stora delar av kulturekonomin. Vi vill att fler konstnärer ska kunna försörja sig på sitt arbete och då måste de kulturpolitiska ansträngningarna också syfta just dit. Vi vill därför utreda frågan om digitala bibliotek för film och musik med en väl tilltagen biblioteksersättning. Förslag om detta presenteras i vår motion om digitala bibliotek.

7 Till slut

Det radikala i vår kulturpolitik är väldigt enkelt: alla konstuttryck ska vara tillgängliga för var och en och detta ska gälla oavsett var du bor i landet. Konsten ska vara vår gemensamma egendom. Vi ska alla, oberoende av ålder, kön och klass, ha möjlighet att via konsten beskriva och förstå våra liv. Konstnärerna och de konstnärliga uttrycken ska tas på allvar och tillåtas spela en viktig roll i samhällsbyggandet.

Eftersom konsten till sin natur är fri och talar personligt till var och en av oss är det en demokratisk nödvändighet att var och en kan göra sig hörd och få utrymme för sitt personliga uttryck. Alla människor har ett behov av att uttrycka sig konstnärligt, inte nödvändigtvis inför publik, ibland bara för sin egen skull.

Det är dags att realisera ett nytt sätt att tänka och handla som utgår från konstens betydelse för människa och samhälle. Det är dags att fråga sig hur vi vill leva våra liv och om ett rikt kulturliv har något med det att göra? Att vi ställer dessa frågor är oerhört viktigt när vi lever i en tid då konsten och dess fria uttryck är under stark attack. Svaren på de frågor som vi måste ställa är av avgörande betydelse för kulturpolitikens framtid.

Vänsterpartiet har alltid verkat för den fria konsten och för konstnärernas möjligheter att verka under goda arbetsvillkor. Det kommer vi att fortsätta med tills konsten verkligen är tillgänglig för alla.

Stockholm den 24 oktober 2010

Lars Ohly (V)

Ulla Andersson (V)

Lena Olsson (V)

Mia Sydow Mölleby (V)

Hans Linde (V)

Jonas Sjöstedt (V)

Bengt Berg (V)